

4. Національна доктрина розвитку освіти від 17.04.2002 р. №347/2002 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002/>.

Богдан Блащак

Тернопільський національний економічний університет

ОСНОВНІ НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах важливою методологічною особливістю формування фінансового потенціалу є адаптація планів підприємства до мінливих зовнішніх умов розвитку. А. М. Поддєрьогін під формування потенціалу підприємства розуміє процес ідентифікації та створення спектра підприємницьких можливостей, його структуризації та побудови певних організаційних форм задля стабільного розвитку та ефективного відтворення [1, с. 67].

В. Н. Гавва, Е. А. Божко вважають, що формування потенціалу підприємства є процесом реалізації заходів щодо забезпечення ринкових можливостей підприємства шляхом зміни його характеристик і властивостей до необхідного рівня відповідно до поставлених цілей [2, с. 61].

І. А. Маринич, Н. Р. Кадилович виділяють такі основні наукові підходи до процесу формування потенціалу підприємства [3, с. 221-222]:

1. Системний, за якого на основі маркетингових досліджень формують спочатку параметри товару чи послуги. Потім визначають параметри входу.

2. Маркетинговий, який передбачає орієнтацію формування можливостей підприємства на споживача. Критеріями є: підвищення якості кінцевого результату реалізації потенціалу відповідно до потреб споживачів; економія ресурсів споживачів завдяки підвищенню якості всіх елементів потенціалу та, як наслідок, підвищення якості кінцевої продукції чи послуги.

3. Функціональний передбачає пошук зовсім нових, оригінальних технічних рішень для задоволення існуючих або потенційних потреб. Після визначення функцій, які потрібно виконати для задоволення потреби, визначається кілька альтернативних варіантів формування потенціалу для їхнього виконання та вибирається той з них, який забезпечує максимальну ефективність сукупних витрат.

4. Відтворювальний, який орієнтований на постійне поновлення виробництва продукції з меншою ресурсомісткістю та вищою якістю,

порівняно з аналогічною продукцією, на цьому ринку для задоволення потреб клієнтів.

5. Інноваційний – орієнтований на активізацію інноваційної діяльності, засобами якої повинні бути чинники виробництва й інвестиції.

6. Нормативний полягає у встановленні для найважливіших елементів потенціалу нормативів: якості та ресурсомісткості продукції, завантаженості технічних об'єктів, параметрів ринку; ефективності використання ресурсного потенціалу; розроблення й ухвалення управлінських рішень.

7. Комплексний – передбачає необхідність урахування технічних, екологічних, економічних, організаційних, соціальних, психологічних та інших аспектів діяльності підприємства.

8. Інтеграційний – спрямований на дослідження посилення взаємозв'язків, об'єднання та посилення взаємодії між окремими його елементами.

9. Динамічний – пов'язаний з необхідністю розгляду потенціалу в діалектичному розвитку, визначенні причинно-наслідкових зв'язків і співпідпорядкованості на основі здійснення ретроспективного аналізу поведінки аналогічних систем на певному етапі.

10. Оптимізаційний – реалізується через визначення кількісних оцінок і встановлення залежності між окремими елементами потенціалу з допомогою економіко-математичних і статистичних методів оброблення інформації.

11. Адміністративний – передбачає регламентацію функцій, прав, обов'язків, нормативів якості, витрат, пов'язаних із реалізацією елементів потенціалу, у нормативних актах за допомогою методів примушування.

12. Поведінковий – ґрунтується на підвищенні ефективності сукупного потенціалу завдяки підвищенню ефективності його кадрової складової.

13. Ситуаційний – заснований на альтернативності досягнення цілей і забезпеченні максимальної адаптації до умов конкретної ситуації в процесі формування потенціалу підприємства.

14. Структурний – заснований на структуризації потенціалу і визначенні його значимості, пріоритетів серед елементів потенціалу з метою встановлення раціональності співвідношення і підвищення обґрунтованості розподілу ресурсів між ними.

Література

1. Турило А. А. Потенціал підприємства: сутність та методологічні підходи до визначення. *Економічний вісник*. 2014. №3. С. 65-71.
2. Гавва В. Н., Божко Е. А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 224 с.

3. Маринич І. А., Кадилович Н. Р. Наукові підходи до формування потенціалу підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. 20.15. С. 220-224.

Олег Вацлавський

Тернопільський національний економічний університет

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Контроль за використанням коштів місцевих бюджетів спрямований на виявлення відхилень у процесі використання коштів місцевих бюджетів, а також своєчасне прийняття коригувальних та превентивних заходів.

На нашу думку, пріоритетними напрямками удосконалення контролю за використанням коштів місцевих бюджетів є наступні заходи:

1) Надання повноважень Рахунковій палаті України здійснювати контроль за використанням коштів місцевих бюджетів. Потрібно провести чіткий розподіл контрольних повноважень між Рахунковою палатою та центральними органами виконавчої влади, а саме: Державною фіскальною службою України та Державною аудиторською службою України, котрі здійснюють контроль за використанням коштів місцевих бюджетів, з метою недопущення дублюючих функцій у діяльності цих органів. Особливо це стосується взаємодії Рахункової палати та Державної аудиторської служби. З приводу цього пропонується наступне:

– Рахунковій палаті України необхідно надати право здійснювати контроль за використанням коштів місцевих бюджетів, видатки, яких складають більше ніж 100 млн. грн., проте цю граничну межу потрібно змінювати в розрізі зростання обсягів місцевих бюджетів. Оскільки територіальні управління Рахункової палати не мають такої чисельності інспекторів і аудиторів, яка б дала змогу здійснювати контроль за використанням коштів усіх місцевих бюджетів;

– Державна аудиторська служба України повинна здійснювати контроль за використанням коштів місцевих бюджетів, обсяг яких не перевищує 100 млн. грн.

Таким чином, дотримання даного підходу дозволить розподілити обов'язки зазначених контролюючих органів щодо контролю місцевих бюджетів.

2) Надання статусу органу контролю за використанням коштів місцевих бюджетів Рахунковій палаті потребує розробки системи стандартів контролю з врахуванням ревізійних стандартів INTOSAI та